

אתה טועה, נמר!

ההסתדרות

ערכים

החוצה

רוחות רעות מנשבות בימים אלו במסדרונות הוועד הפועל של ההסתדרות הכללית. מוציאים את המחלקה הערבית לבניין רחוק יותר, מתלחשים מפה לאוזן. "מעטמי ביטחון!"

פעילי המחלקה הערבית הוכו בתדהמה. אמנם, מאז הבחירות חשו במתח מסוימים ביחסה של ההסתדרות אליהם, מתח זה התבטא בין היתר גם בכך שתקציב המחלקה (מיליון וחצי לירות בלבד) לא הועלה על-אף הגידול הרב במספר חבריה, אולם לצעור אחרון זה לא ציפו.

ואמנם, בהיסטוריה של המחלקה הערבית בהסתדרות לא נמצא דבר שיצדיק צעד כזה.

עם לפני מספר שנים היו הפועלים הערביים בישראל מאורגנים בשני אירגונים יריבים. האחד היה קונגרס הפועלים הערביים, בו שלטו אנשי מקיף, ובו נכללו גם אלה שהם כיום חברי רק"ח. השני היה ברית פועלי ישראל, בו שלטו אנשי מפא"י דאו.

מוותיקי הזוהתיקים. לפני כעשר שנים החליטה ההסתדרות לצרף אל שורותיה גם את הפועלים הערביים בארץ, ולחלל בכך את היריבות שבין שני האירגונים. למטרה זו הוקמה בהסתדרות המחלקה הערבית, שבראשה עמד, ועומד גם כיום, יעקב כהן. במחלקה החדשה עברו לעבוד פעילי ברית פועלי ישראל, אשר טיפלה בענייני הערבים בהסתדרות עוד קודם לכן.

כיום מונה המחלקה 116 עובדים, מהם 88 ערבים, העושים רבות בקרב האוכלוסיה הערבית בישראל. כיום 55 אלף חברים מאורגנים בהסתדרות מהם כ-5000 מירושלים המזרחית.

מייד לאחר הקמתה, שוכנה המחלקה הערבית בקומה הראשונה של בית הוועד הפועל ושם היא יושבת עד היום.

עובדי המחלקה הם כולם חברים ותיקים בהסתדרות. מעולם לא הועלה נגד איש מהם חשד על רקע ביטחוני. ביניהם: יוסף ח'מים, חבר הכנסת מטעם מפ"ם; ג'ורג' נצאר, חבר פועלי ציון שמאל מזה ארבעים שנה; ג'ורג' סעד, שעבד 25 שנים כמוכר מועצת פועלי נצרת, ורבים אחרים.

למה הפיזיק? עכשיו, לאחר עשר שנים של פעולה מסורה, עומדים לסלק אותם ממשרדיהם. לפעילים החתיקים, שהיכחו את מסירותם משך שנים רבות, ואשר

רונה שהיתה לו מדינה, לפני אלפיים שנה, היה זה הנוהג העולמי שכל מדינה היתה הומוגנית מבחינת גזע ודת. אינו מפחית בערכה של הדת כגורם שאיחד את ישראל באלפיים שנות גלותו. אבל כיום יש לנו מדינה, ומדינה, כפי שאתה יודע, היא גוף הפועל באמצעות חוקים — כלומר, באמצעות כוח. במשך כל ההיסטוריה היהודית, שעליה אתה מסתמך, לא חלם איש לכפות את הדת היהודית על יהודים בכוח — ודווקא עתה, כשהם זכו למדינה, נעשה ניסיון זה. הדת היא עניינו הפרטי של הפרט, או של עם שלם — אך לא של המדינה. הדתיים יכולים לנסות להפיץ את הדת בכוח השיכונן, ההטפה, האמונה — ולא בכוח המשטרה, שתפקידה לכפות את חוקי המדינה.

תה אומר, ליובה ידידי:

"בנושא הזה מוכרח להימצא פשרה שהציבור הדתי יוכל לחיות איתה. בתוך מימשל המדינה, שהוא חילוני מיסודו... מהו המצב הביטחוני? כיום איננו צריך לפרט — כל אחד יודע, מסטיק לקרוא את הכותרות בעיתונות. השבוע של פסק-הדין היה גם ה"שבוע של אילת והפשיטה בשדואן... הצורך שלא לקרוע את עצמנו לקרעים, הוא עכשיו פי אלף יותר בוער."

ואני אומר, ליובה ידידי:

"אינני מסוגל אף להתחיל לתאר לעצמי, לאיזו אקרויטיקה אינטלקטואלית נוקטת, כדי לכנות את "עיסקת החבילה" בשם פשרה. מה הפשרה — שהדתיים הסכימו לבצע את פסק-דינו של ביה"מ ולרשום את ילדיו של שליט כיהודים? ובמחיר הסכמתם זו לכבד את ביה"מ-המשפט העליון, הם זכו לנצחון נוסף במאבקם הבלתי-פוסק לכפות את הדת בכוח על הרוב החילוני במדינה, והגדרת "מיהו יהודי" נקבעה בכוח החוק — לפי ההלכה. ודווקא עכשיו — במצב הביטחוני הזה עליו אתה מדבר, כאשר, כדברך, "הצורך שלא לקרוע את עצמנו לקרעים הוא עכשיו פי אלף יותר בוער." האם לא על זה בדיוק הסתמכו הטאקטיקאים של הכפייה הדתית? האם לא ברור שאלופי הכפייה הדתית רק ניצלו את הזדמנות — שאותה תוכננו כבר עם הקמת הקואליציה הנוכחית — ומצבנו הביטחוני החמור כלל לא הניא אותם מהתקפה? מדוע לא חששו הם מקרע בעם?

אני אגיד לך מדוע, ליובה ידידי: כי הם ידעו שמתנגדיהם הם — "הרוב הדומם" בעם, אכן הוא דומם — ונציגו לא יחלמו כלל להילחם.

אפשר להילחם בהם ולקוות לשינוי ה"משטר. מה שאי-אפשר יהיה עוד לשנות זה את העובדה שהשבוע מת סופית ה"הנוכחית הרוסית באזורנו הפכה למעצמת עתה היא: מה בדיוק מעוניינים כיום הרוסים להשיג, באמצעות הערבים? המשך המצב הקיים של מלחמה מוגבלת, או קידומה עד להשמדת ישראל? נראה כי ברית-המועצות איננה מעוניינת בהשמדתה של ישראל — ולא רק מטעמים הומניטאריים. היא מנצלת את הסיכסוך הישראלי-ערבי כדי להעמיק את השפעתה באזור ולחדור אל שוקי הנפט של ה"מזרח התיכון.

ני עומד לבצע משימה מאוד לא נעימה:

לחלוק על דעתו של ליובה אליאב. ליובה אליאב נתגלה בציבור, מאז נבחר לתפקידו, לפני כחודש. לא כאריה — כשמו — אלא כנמר. וזה — למרות אהדת הלינין והחרם שהפעילה גולדה נגד כל מי שמעז להזכיר את השם האסור: מדינה פלסטינית. משום כך, בלב כבד אני עומד לצאת חוצץ נגד דעותיו בעניין עיסקת החבילה עם הדתיים. כפי שהשמיען ביום השישי האחרון בראיון שהעניק לרפאל בשן במטריב. ודחקא משום כך: קיימת הסכנה שקולו, שהיה קול ההגיון והשפיות בנושא השלום, יתקבל לכזה גם בנושא עיסקת החבילה.

תה אומר, ליובה ידידי:

"הייתי בין מצביעי הרוב הבעתי את דעתי, שלפיה ההחלטה איננה של מנצחים ומנוצחים: לא במפלגה, לא במערך, לא במ"ש, לא בכנסת, ובעיקר לא בעם."

ואני אומר, ליובה ידידי:

"אני מסכים לדברך — מלבד למילה האחרונה. נכון: במערך, בממשלה, בכנסת — אין זו אכן החלטה של מנצחים ומנוצחים. זוהי החלטה של משפחה אחת גדולה, שפתרה משבר משפחתי קטן.

העובדה שהפיתרון הושג על חשבון העם — זו כבר באמת הבעיה של העם הזה, לא של המשפחה המאושרת השלטת בו. אני קובע ברורות: יש מנוצח ב"עיסקת החבילה" — העם. רובו המכריע, החילוני, של העם. בארץ ובתפוצות.

תה אומר, ליובה ידידי:

"סרק הזמן של חיינו במדינה הוא רסיס מן ההיסטוריה היהודית. ההיסטוריה היהודית יצרה קשר גורדי בין הלאום היהודי לבין הדת היהודית, ובמשך הרבה מאוד שנים ניסו כל מיני מישטרים שהיהודים חיו בתוכם, בכל מיני דרכים — כפניות ולי-בליות — להחריד איכשהו את הקשר הזה. וגם יהודי הגולה עצמם ניסו בכל מיני מקומות, צורות, תקופות וכל מיני אידאולוגיות — לנסות להפריד בין דתם לבין לאומיותם. אבל כללית, העניין לא הצליח. לא הצליחו היהודים וגם לא המישטרים שבתוכם חיו."

ואני אומר, ליובה ידידי:

"אני מקווה בכל ליב, שמלאכת הטישטוש המלוטשת שביצעת לעול עמדתה מבלי משים, שלא במיד. מדברך שמתמע, שלמדינת-ישראל אין כל משמעות אורגנית לגבי העם ה"יהודי: היא סתם שלב נוסף בחייו, צורה — מסודרת קצת יותר — של הגיטו.

או לידועתי: ההיסטוריה היהודית, עליה אתה מדבר, חלפה ברובה המכריע כאשר לעם לא היתה מדינה. בפעם האחר

במדינה

העם

השבוע

בו מת הסוציאליזם

זה לא יכול היה לקרות בשום מדינה דמוקרטית. אבל זה אירע השבוע בישראל. תוך שבוע אחד שינתה קבוצה של 24 אנשים את אופיה ואת צביונה של ה"מדינה. כקבלה את נוסח החוק החדש ה"קובע מיהו יהודי הפכה הממשלה את המדינה שהיא עומדת בראשה ממדינה דמוקרטית חילונית, למדינה תיאוקרטית שחוקיה נקבעים על ידי ההלכה, ותוקי גזע המזכירים את חוקי הגזע האריים של גרמניה הנאצית נכללים בהם. השבוע הפכה ישראל למדינת הכפייה הדתית היהודית.

כדרך לפאשיזם. אחד מאופיוניהם של המשטרים הפאשיסטים הוא התימרות לייצג את הסוציאליזם תוך כניעה ושיתוף פעולה עם הכנסייה.

והיו אלה נציגי הסוציאליזם הישראלי שנוכחו לכפיה הדתית והשליטו במדינה את חוקי הגזע. באסיפות הסברה גנימיות ניסו דוברי הממשלה לשכנע את מתנגדיהם בהשתמשם, בין השאר, בנימוק הבא: "בנקודה זו אנו מוכרחים לוותר לדתיים — זאת ציפור הנפש שלהם."

עצם העלאת נימוק זה כמותה כהוכחה שלסוציאליזם הישראלי בהתגלמותו במערך העבודה-מפ"ם, לא נותרו עוד אידאליים, לא נשארו עוד ציפורי-נפש. העובדה שממשלת ישראל לא התחשבה בכך כי גם לציבור החילוני בישראל יש ציפורי-נפש, ושערכים כמו שוויון וחוסש הם דווקא בעל-ערך בעיני אורח-ישראל, רק הוכיחה לאיזה שפל-מדרגה וציניות הגיעו מנהיגי המדינה. חוקים דראקוניים ניתו עוד לשנות.

האם ייתכן מצב בו תיהפך פתאום ישראל למיטרד למערב

אירופה המערבית במדיניות של הסתגלות אל השותף הסובייטי החדש. חברות-נפט אטלקיות, צרפתיות וגרמניות מחפשות נפט בכל מקום אפשרי במזרח-התיכון. הנפט הערבי יהיה עבורן מקור אנרגיה יעקרי במשך 20 השנים הבאות.

החסכון הצפוי לכלכלה הסובייטית כי תוצאה ממדיניות של ייבוא נפט מזרח תיכוני נאמד ב"2 מיליארד דולר בשנה.

סיוט למערב

ס ביר להניח כי תוך חמש השנים הבאות יצליחו הסובייטים לגלות י" להפיק נפט בכמויות גדולות באזור. אך רוסיה ובנות-בריתה תוכלנה לספוג רק

הנוכחית הרוסית באזורנו הפכה כבר מזמן לעובדה קיימת. השאלה המעניינת עתה היא: מה בדיוק מעוניינים כיום הרוסים להשיג, באמצעות הערבים? המשך המצב הקיים של מלחמה מוגבלת, או קידומה עד להשמדת ישראל? נראה כי ברית-המועצות איננה מעוניינת בהשמדתה של ישראל — ולא רק מטעמים הומניטאריים. היא מנצלת את הסיכסוך הישראלי-ערבי כדי להעמיק את השפעתה באזור ולחדור אל שוקי הנפט של ה"מזרח התיכון.

נפמ זול - תמורת מדינת ישראל?

ללוב. לכן מציעה צרפת ללוב סיוע כלכלי וצבאי.

ישראל והנפט הערבי

כ שרופיה תומכת בעמדות המדיניות הקשוחות של ממשלות ערב, על-ידי כך היא מגבירה את השפעתה באזור. מדיניות החוץ הקשוחה של ישראל רק מסייעת לרוסים לזרז את תהליך חזרתה למזרח-התיכון ולקדם את האינטרסים שלה. יש להניח כי אם תתמיד ישראל בי קשיחותה, יחמירו הניגודים המדיניים בינה ובין ארצות ערב ובריבונות וכן בינה לבין מדינות מערביות אחרות.

חלק מן הכמות; את השאר ינסו למכור בשוק העולמי. מטעמים פוליטיים תסרבנה חברות הנפט האנגלו-אמריקאיות לקנות נפט זה. אם יוצר מצב כזה, עשויות ממשלות ערביות "סוציאליסטיות", אשר בשטחן פועלות חברות נפט מערביות, להכריחן לקנות נפט שהופק על ידי חברות-נפט סובייטיות.

ההתפתחויות המדיניות במזרח התיכון ב"15 השנים האחרונות, ובעיקר אחרי מלחמת יוני 1967, מורות כי רוסיה מגבירה את קצב חזירתה לאזור. תוך 10 שנים היא תשלט לפחות בחלק מייצור הנפט הגלמי בכמה ממדינות המזרח ה"תיכון וצפון אפריקה. בסיוען הפעיל של ממשלות ערביות "סוציאליסטיות" במזרח התיכון, היא תמלא את התפקיד שביצע עד כה על-ידי חברות-נפט מערביות בלבד. נוכח התפתחויות אלה נוקטות מדינות

צריכת הנפט של רוסיה הולכת וגדלה. לפי הערכות סובייטיות, יהיה על רוסיה לייצר בשנת 1975 460 מיליון טון נפט במקום 309 מיליון טון המיוצרים על ידה כיום, כלומר: גידול שנתי בייצור בשיעור של 6%. בעת שהגידול השנתי בצריכה נאמד ב-8%.

עתה אף מתברר, שרוסיה לא תוכל כלל להגביר את ייצור הנפט שלה בקצב ה"נדרש. מומחים מעריכים, כי מאגרי הנפט שלה מערבה מן האורל, מתייבשים ו-הולכים. אם תחליט רוסיה לשאוב ולהזרים נפט ממאגרי הנפט שלה הנמצאים מזרחה מן האורל, ישלמו בתי-הזיקוק הסובייטיים בין 4 ל-6 דולר בעד הבית נפט גולמי — בעוד שעליהם לשלם רק 2 עד 3 דולר — עבור הבית נפט גולמי המיובא מן המזרח-התיכון. ב"1980 יהיה על רוסיה לייבא כ"100 מיליון טון נפט גולמי. שיעור